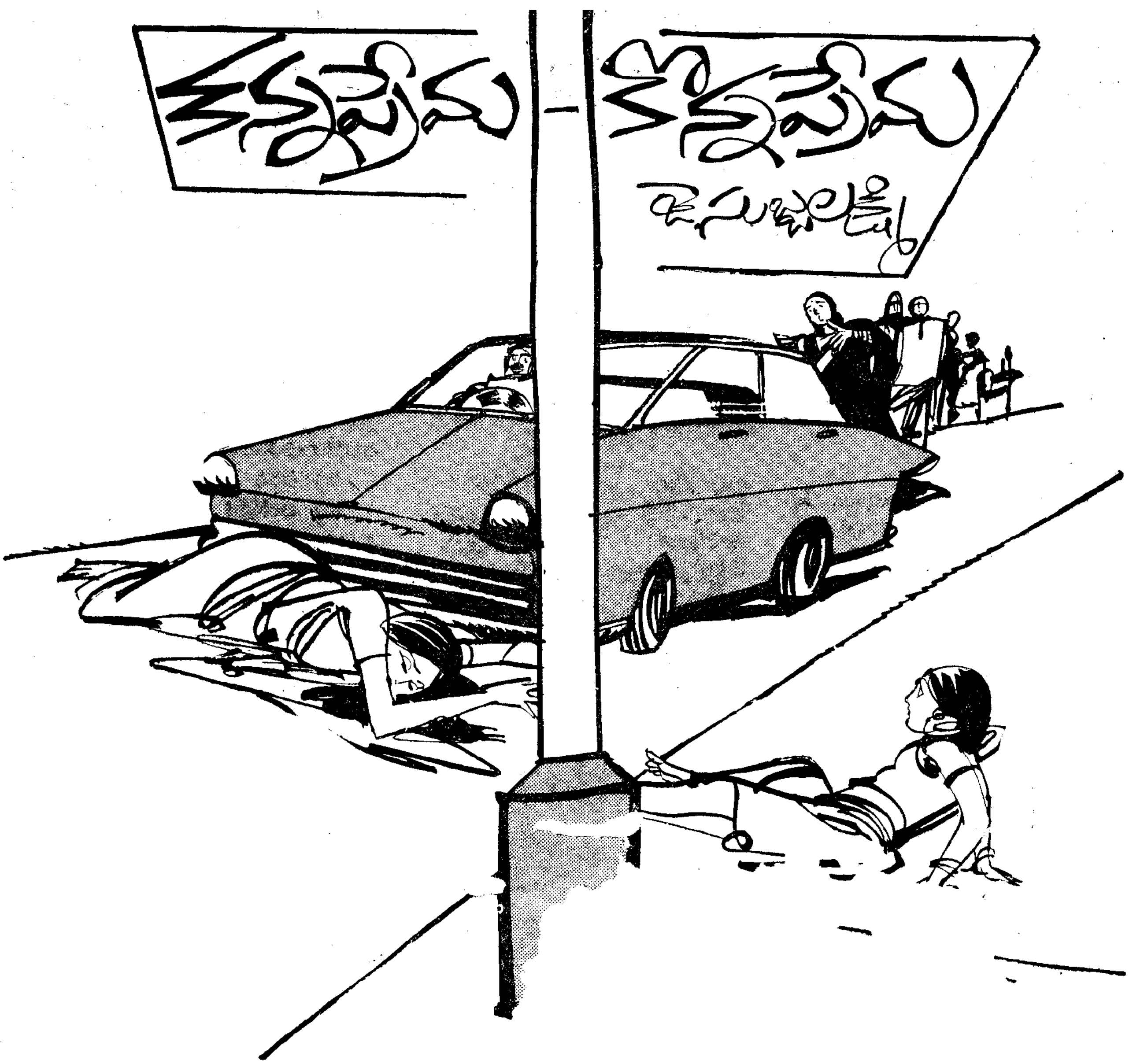

తలుపుమీద 'టక్ టక్' మని కొట్టిన చప్పుడు వినగానే శార[illegible]హం ముడుచుకుంది. ఆమె కను బొమలు చికాగ్గా ముడిపడ్డాయి. కాలింగ్‌బెల్ స్విచ్చి ఎదురుగుండా కనిపిస్తుంటె ఇలా తలుపు కొట్టేదెవరబ్బా? అనుకుంటూ చదువుతున్న పుస్తకాన్ని పక్కన పడేసి సోఫాలోంచి లేచింది. అంతలో మరొకసారి తలుపు చప్పుడయింది.

విసుగ్గా వెళ్లి తలుపు తీసింది శారద. ఏ మోటు మనిషో వచ్చి కాలింగ్‌బెల్ స్విచ్చిను చూసేంత ఓపికలేక తలుపును బాదుతున్నాడేమో అనుకున్న శారద గుమ్మంలో నిలబడివున్న ఒక చిన్న అమ్మాయిని చూసి గతుక్కుమంది.

ఎండలో వచ్చినందువల్ల కాబోలు ఆ అమ్మాయి మొహం కందిపోయి బుగ్గలు ఎరుపెక్కాయి. నుదుటి మీద చెమట పట్టింది.

శారద ఆ అమ్మాయి కేసి ప్రశ్నార్థకంగా చూస్తూ "ఎవరమ్మా నువ్వు? ఏంకావాలి?" అని అడిగింది మృదువుగా.

ఆ అమ్మాయి భయం భయంగా చూస్తూ "గులాబీ పూలు తీసుకుంటారాండి?" అంది బిడియంగా.

ఆమె చేతిలోని చిన్న బుట్టకేసి చూస్తూ "ఏవీ చూపించు..." అంది శారద.

"తాజా పూలండీ... మా ఇంట్లో నే పూశాయి. మీరు, మీ పిల్లలు అందరూ పెట్టుకోవచ్చు..." అంటూ బుట్టలో తడి గుడ్డ చాటున వున్న పూలను చూపించింది ఆ అమ్మాయి.

శారద నిట్టూర్పు విడిచింది 'తనకంతటి అదృష్టం లేదని పాపం ఆ అమ్మాయి కేం తెలుసు?' అనుకుని పువ్వులకేసి చూసింది. తెల్లని, ఎర్రని, పసుపు పచ్చని గులాబీ పూలు ముచ్చటగా విచ్చుకుని నవ్వుతున్నట్టున్నాయి.

"పువ్వులు చాలా బాగున్నాయి పాపా, లోపలికి రా. అంటూ ఆ అమ్మాయిని హాల్లోకి తీసు కెళ్లింది. 'కూర్చో' మనగానే ఆ అమ్మాయి క్రింద పరచి వున్న తివాసీ మీద కూర్చుంది.

బిత్తరచూపులు చూస్తూ మొహమాట పడుతూ కూర్చున్న ఆ అమ్మాయిని తదేకంగా చూస్తున్న శారద "నీపేరేంటి పాపా?" అని అడిగింది చిరునవ్వుతో.

"మంజుల" సిగ్గుపడుతూ జవాబిచ్చింది ఆ అమ్మాయి.

మంజులకేసే నిశితంగా చూడసాగింది శారద. పూలమ్ముకుని బతికే మామూలు పూల పిల్లలా లేదా అమ్మాయి. ఎవరో బాగా బతికి చెడినవారింటి పిల్లలాగా వుంది. ఆమె ·కున్న బట్టలు పాతబడి, చిరగడానికి ·గా వున్నా ఎక్కడా మురికి లేకుండా ·భ్రంగా వున్నాయి. మొహం అమాయకంగా వున్నా కళగావుంది. నల్లగా, విశాలంగా వున్న ఆమె కళ్లు వింతకాంతితో మెరిసిపోతున్నాయి. చూడగానే ఇట్టే ఆకర్షించేలా వుంది ఆ అమ్మాయి అందం.

తన వైపే తదేకంగా చూస్తూ మైమరచి పోయిన శారద వంక ఇబ్బందిగా చూస్తూ "పూలు తీసుకోరా"అని అడిగింది మంజుల. ఇంతవరకూ ఊరు ... వద్దనేస్తుం దేమో అని భయం ...

"తీసుకుంటా న...
...లధర చెప్పలేదే...
అంది శారద.

"ఇదిగో తీసు కు... ...బదు కొకటి. మొత్తంగా ...సుం... ఇవన్నీ ఒ... రూపాయకే ఇచ్చేస్తా!" ఉత్సాహ... అంది.

అన్నిపూలు తనకు అవసరం లేకపోయినా మంజులను నిరుత్సాహ పరచడం ఇష్టంలేక "అన్నీ తీసుకుంటాలే!"అంది. శారద అలా అనగానే మంజుల మొహం వికసించింది.

"రేపుకూడా తేనాండి? రోజాపూస్తాయి మా యింట్లో!"అంది సంతోషంతో.

శారద "రోజా తీసుకురా...తప్పక కొంటాను"అంది. మళ్లీ అంతలోనే ఏదో జ్ఞాపకం వచ్చి "పూలు అమ్ముకు రమ్మని ఎవరు పంపించారు?"అని అడిగింది.

"మా అమ్మండీ" అంది మంజుల.

డబ్బులు తీసుకుని మంజుల ఆనందంగా ఇంటికి వెళ్లిపోయింది. ఆమె వెళ్లిపోయినా ఆ రోజంతా శారదకు అమాయకంగా వున్న మంజుల లేతమొహమూ, మెరిసే కళ్లూ మనసులో మెదులుతూనే వున్నాయి.

మర్నాటి నుంచీ మధ్యాహ్నం మూడు గంటలు కాగానే మంజుల రాకకోసం ఎదురు చూడడం అలవాటయి పోయింది శారదకు. ఆమె అంటె ఒక విధమయిన అభిమానమూ, ఆప్యాయతా ఏర్పడ్డాయి. పూలు కొనడమన్నది ఒక సాకు మాత్రమే. రోజూ మంజులను చూస్తూ వుండొచ్చుకదా అన్న ఆలోచనతోనే ఆమె రోజూ పూలు కొంటుంది. ప్రతి రోజూ ఆమె వచ్చినప్పుడల్లా అరగంటో గంటో కూర్చో పెట్టుకుని ఏవేవో కబుర్లు చెబుతూ మెల్లిగా వాళ్లింటి సంగతులన్నీ అడిగి తెలుసు కుంది శారద. ఆ సంగతులు విని ఆమె హృదయం కరిగిపోయింది.

మంజుల తండ్రి ఏదో ఫ్యాక్టరీలో పని చేస్తూ ప్రమాదవశాత్తూ ఏదో ఆక్సిడెంటులో మరణించాడు. అతని భార్య ఎక్కువగా చదువుకున్నది కాకపోవడంవల్ల భర్త పోయాక కుటుంబాన్ని పోషించే మార్గం తెలియక ఇంట్లో అప్పడాలూ, వడియాలూ, ఊరగాయాలూ తయారుచేసి అమ్మడం మొదలు పెట్టింది. వాళ్లకు అయిదుగురు పిల్లలు, నలుగురు ఆడపిల్లలు, మగపిల్లవాడు ఒక్కడే!

మంజుల ... ...షన్‌కుట్టి తనకు చేతనయినంత ... ...కి ఇస్తుంది. ...ఉయ్...టోంది. ...నే ఇంటింటికీ అందించి అంతో ...జులకేమో పూల వ్యాపారం. మ... చిన్నపిల్ల మరీ చిన్నది కావడంతో ఏపనీ చెయ్యలేదు. ఇదీ వాళ్ల కుటుంబ గాథ.

ఒకరోజు భర్తతో మంజుల ఇంటి సంగతులన్నీ చెప్పింది శారద. ఈమధ్య మంజుల పేరు వినీ వినీ ఆమెను చూడకపోయినా చూసినట్టే అనిపించేది కృష్ణమూర్తికి. ఇప్పుడు ఆమె కుటుంబంగురించి విని అతనూ బాధపడ్డాడు. "పాపం! ఆ అమ్మాయి కేదయినా సాయం చేస్తూండు." అన్నాడు భార్యతో.

శారద మంజులదగ్గర పూలుకొనడమే కాకుండా వాళ్లింట్లోంచి అప్పడాలూ, వడియాలూ, ఊరగాయలు అన్నీ తెప్పించుకునేది. తనబట్టలన్నీ కుట్టడానికి మంజుల అక్క సరోజకే పంపించడం కాకుండా ఇరుగుపొరుగు వారికంతా చెప్పి, వాళ్ల బట్టలనుకూడా ఆమెకే ఇప్పిస్తూండేది. ఆమె చేస్తున్న ఈ సహాయమంతా చూస్తూంటే మంజుల కామె మీద ఎనలేని ప్రేమ ఏర్పడింది. రోజూ వచ్చి రెండు గంటలకు తక్కువ కాకుండా కూర్చుని కళ్లు తమాషాగా తిప్పుతూ ఎన్నో కబుర్లు చెబుతుంది. ఆమె ఎప్పుడుచూసినా మాఅమ్మ, మా అన్నయ్య, మా అక్కయ్య— అంటూ ఎంతో అభిమానంతో తనవాళ్ల గురించి చెబుతుంటె శారదకు ఆమె కుటుంబంమీద ఒక్కోసారి ఈర్ష్యకూడా కలుగుతుంది. డబ్బుకు ఇబ్బందయినా పరస్పరప్రేమను, ఆపేక్షలకు వాళ్ళింట్లో లోటు లేదు అనుకుంటూ వుంటుం దప్పుడప్పుడు.

ఇదివరకు రోజంతా ఏం తోచక బాధపడే శారదకు ఇప్పుడు తోచకపోవడమంటూ లేదు. మంజుల వున్నంతసేపూ ఆమెతో కబుర్లు చెప్పడం, ఆమెవెళ్ళాక ఆమెగురించి ఆలోచిస్తూ కాలం గడపడం, ఆమె దినచర్యగా మారిపోయింది.

భారతి

డిసెంబరు 1974

కథ

కథకుని జ్వరం

పి. ఎస్. శాస్త్రి.

* * *

విజయనగర చరిత్ర

డా. నేలటూరి వేంకట రమణయ్య

శ్రీ రాజరాజేశ్వర స్వామిక్షేత్రం

పి. ఆర్.

మొహంజొదారో —

శ్రీకృష్ణుని ద్వారకయే!

జి. వేంకటేశ్వరరావు.

ఇంకా బెళ్ళూరి శ్రీనివాసమూర్తి, కొండముడి శ్రీరామచంద్రమూర్తి, ముదివేడు ప్రభాకరరావు, నెల్లుట్ల వేంకటేశ్వరరావు. నాదంశెట్టి శ్రీరాములు, డా. సి. నారాయణ రెడ్డి. డా. తిమ్మావజ్ఝల కోదండ రామయ్యల రచనలు, గ్రంథ విమర్శలు, కలగూర గంప.

వెల రూ. 1-50

మీకు సంతానం లేదా ?

ఆపరేషన్, యితర వైద్య చికిత్సలచే నిరాశ చెందిన సోదరీమణు లనేకులు మా సలహాలచే సంతాన వంతులయి యిచ్చిన యోగ్య పత్రములు గలవు. స్త్రీ పురుష వంధ్యాదోష నిపుణులు.

ఉచిత వివరములకు

శ్రీ నాగార్జున మూలిక కుటీరం

రైల్వేస్టేషన్ వద్ద, రామాలయం వీధి, తెనాలి – 2.

WHEN NATURE FAILS

New Super Height మరింతఎత్తు,పొడుగు కాగలరు (2నుండి 8అం. వరకు పూచీ)
For Super Heightness

మీరు పొడుగు పెరగ దలచుంటే ప్రపంచప్రఖ్యాతి పొందిన మా హైటెక్స్ HYTEX ఔషధాన్ని వాడండి. వయోపరిమితిలేదు. స్త్రీలు, పురుషులు కూడా పుచ్చుకోవచ్చు. HYTEX is a great name and meant for popular people. వెల: బుడ్డి 1 కి (20 Tabs) Rs 3-75. పోస్టేజి అదనం 3 Phails (60 Tabs) Rs. 11-25. Postage free

SCIENCE HAS SOLVED THE PROBLEMS

STOP GREY HAIR చిన్నవారుగా అగుపించండి. మీరు చిన్నవార్లైనట్లేమీకుఅనిపిస్తుంది. (Feel) Unobtainable anywhere else in the world. సంవత్సరాలుగా జరిపిన పరిశోధన ఫలితమైన బాల్ కాలా తేల్ BAL KALA TEL Brilliantine Hair Colour అద్భుతముగ తెల్లజుట్టును శాశ్వతంగా వేళ్ల నుంచి నల్లబడేట్లు చేస్తుంది. వెల: బుడ్డి 1 కి Rs. 3 only. పోస్టేజి అదనం. 3బుడ్లు Rs. 7-50 పోస్టేజి ఉచితం. తల తెల్లగాగాని, రంగువేసినట్లుగాని అగుపించదు. షరా: ఉత్తరాలుఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

M/S. VICTORIA COMMERCIAL COY, A.M.W. (1/75) Flat Door No. 3883X, Beat No. 1, Ambala Cantt-133001 (N.I.)

కన్నప్రేమ – కొన్నప్రేమ

ఈ అతి సన్నిహితత్వాన్నిచూసి కృష్ణమూర్తికి లోలోపల భార్యగురించి భయంగా వున్నా 'పోన్లె ఇలాగయినా ఆమె సంతోషంగా వుంటె అంతేచాలు' అనుకుని వూరుకునేవాడు.

శారదకూ, మంజులకూ ఎంతటి మైత్రి ఏర్పడిందంటె ఒక్కరోజు గనుక మంజుల రాకపోతె శారదకేంతోచక కాలుగాలిన పిల్లిలా ఇంట్లోకీ వాకిట్లోకీ తిరగడం. వరండాలో నిలబడి ఆమె వచ్చేదారిని మళ్లీ మళ్లీ చూడడం అలవాటయిపోయింది.

భర్త రాగానే అతనితో చెప్పుకుని ఎంతో బాధపడేది. భార్య అవస్థచూసి జాలిపడి "మరీ అంతగా మమతను పెంచుకో కూడదు శారదా... ఆ అమ్మాయి ఎంతైనా పరాయిపిల్ల. వాళ్లకెన్ని ఇబ్బందులుంటాయో ఏమో! ఒక్కోరోజు రావడానికి వీలుపడక పోవచ్చు అందుకని నువ్వింతగా బాధపడ కూడదు." అంటూ ఆమెను ఓదార్చేవాడు.

మర్నాడు మంజుల రాగానే ఆమెను ప్రేమగా దగ్గరికి తీసుకుని నిన్న ఎందుకు రాలేదని అడిగి తెలుసుకుని ఆమెను మరి కొంచెంసేపు ఎక్కువగా కూర్చోపెట్టుకుని, తినడానికి ఏమైనా [illegible] ఆపేక్షనంతా ఒలకబోసేది శారద.

మంజుల ఇవన్నీ [illegible] కాకపోవడంతో అ[illegible] ఎప్పటిలా కబుర్లు చె[illegible]

నెలరోజులు ఇట్టే [illegible]యాయి. కాలెండర్ చూసి ఈ విషయాన్ని తెలుసుకున్న శారద ఎంతో ఆశ్చర్య పడిపోయింది. ఇది వరకు భారంగా కదిలే రోజులు ఇప్పుడు క్షణాల్లా గడచిపోతున్నాయి. తనలో అప్పుడున్న చిరాకూ, విసుగుదలా మాయమయి అన్నిటి లోనూ ఆసక్తి పెరిగింది.

క్రమంగా మంజులను చూడకుండా ఒక్క రోజుకూడా వుండలేని పరిస్థితికొచ్చింది శారద. ఒకరోజు ఎందుకో మంజుల రాలేదు. ఆ మర్నాడూ రాలేదు. మూడో రోజూ రాలేదు. నాల్గవనాడూ రాలేదు. వరసగా నాలుగు రోజులు మంజులను చూడకపోయే సరికి శారదకు పిచ్చెక్కి నట్టయిపోయింది. అన్నంకూడా సరిగ్గా సహించలేదు. అయిదవ రోజు ఇహ వుండబట్టలేక తనే వాళ్లిల్లు వెతుక్కుంటూ వెళ్లి చూసిరావాలని నిశ్చయించుకుంది శారద.

మధ్యాహ్నం భోజనం, పనీ ముగించుకుని ఇంటికి తాళంవేసి బయలుదేరింది. వాళ్లిల్లు అక్కడికి దగ్గరే అని చెప్పింది మంజుల. ఆమె చెప్పిన గుర్తుల ప్రకారం వెళ్లి సులభంగానే ఇల్లు కనుక్కోగలిగింది శారద. కాని మురికిపేటలోని ఇల్లు అనగానే ఇంటిముందు మురుగుకాలువా, పెంటకుప్పలూ వుంటాయనీ, ఇంట్లోకెళ్లగానే మాసిన చిరిగిన బట్టలు దండెంమీద వేళ్లాడుతుంటాయనీ, గోడలకు వేసిన వెల్లలు పెచ్చులు పెచ్చులుగా ఊడిపోయి ఇల్లంతా మసిబారిపోయి వుంటుం దనీ ఏవేవో ఊహించుకుంటూ వచ్చిన శారద ఆ చిన్న ఇంటిని చూసి ఒక్కక్షణం అలాగే నిలబడిపోయింది. అది చిన్న పెంకుటి ఇంటిముందు చక్కగా పేడనీళ్లు ముగ్గులుపెట్టి వున్నాయి. వెదురుగేటు [illegible]కుని లోపలికి వెళ్లగానే పువ్వులతో నవ్వుతున్న గులాబీ మొక్కలు ఒకవైపునా, కాయగూర పాదులు మరొకవైపునా కనిపించాయి. గుమ్మం దగ్గరికివెళ్లి "ఎవరండీ ఇంట్లో?" అంటూ తలుపుమీద చిన్నగా తట్టింది శారద.

"ఎవరు కావాలం[illegible]?" అంటూ వచ్చింది ఒక పన్నెండేళ్ల [illegible]

ఆమె [illegible] అని సులభంగా [illegible]ద.

[illegible]మంజు[illegible]న్నాను" అంది.

"ఓ! మీ[illegible]రదగారు కదూ ?" [illegible] "లోపలికి రండి ..." అని ఆహ్వానించింది ఆ అమ్మాయి. "మా మంజుల ఎప్పుడూ మీ గురించి చెబుతూనే ఉంటుంది లెండి. అందుకనే మిమ్మల్ని చూడగానే గుర్తుపట్టాను." అని నవ్వుతూ లోపలి గదిలోకి వెళ్లి "అమ్మా ఎవరో వచ్చారు చూడు." అంటూ తల్లిని తీసుకొచ్చింది.

తైల సంస్కారం లేక చెదరిన జుట్టుతో, చిరుగులుపడ్డ, పాతచీర కట్టుకుని దైన్యమే మూర్తీభవించినట్టుంటుందనుకున్న మంజుల తల్లి చక్కగా తల దువ్వుకుని పాతదైనా పరిశుభ్రంగా వున్న చీర కట్టుకుని నవ్వుతూ లోపలి నుంచొచ్చేసరికి శారద తన ఊహకు తనే సిగ్గుపడిపోయి ఆమె వంక చూసింది.

"నమస్కారమండీ!" అంటూ శారద దగ్గరికి వచ్చి నిలబడింది ఆమె.

ఆమె మొహం చూడగానే చటుక్కున

లేచి నిలబడి "మీరు...నువ్వు సుశీలవుకదూ?" అంది ఒక్కసారిగా శారద.

"శారదా నువ్వా?" అంటూ ఆప్యాయంగా శారద చేతులు పట్టుకుంది సుశీల. కాసేప టికి ఆశ్చర్యంలో నుంచి తేరుకున్న శారద "అయితే మంజుల నీ కూతురన్నమాట" అంది.

వాళ్లిద్దర్నీ తెల్లబోయి చూస్తున్న సరోజతో "ఈమె ఎవరో కాదు సరూ ... నా చిన్ననాటి స్నేహితురాలు." అంది సుశీల.

ఆమె వంకే రెప్ప వేయకుండా చూస్తున్న శారదకు చిన్నప్పటి సుశీల జ్ఞాపకం వచ్చింది. డబ్బుగల వారింటి పిల్లనని [illegible]వ్వపడి పోయేది సుశీల అప్పుడు. [illegible]ల్లా, సాధారణంగా వున్న వాళ్లా [illegible]ుకంటికే ఆనే వాళ్లకాదు. అలాంటి సుశీల ఈ నాడు అప్పడాలమ్ముకుని బతికే పరిస్థితి కొచ్చిందన్నమాట! అనుకుంది. అప్పుడు అతి సాధారణంగా వున్న తనేమో ఇప్పుడు పెద్ద ఆఫీసరుగారి భార్య. చేతినిండా డబ్బు. వుండ డానికి ఆధునిక సౌకర్యాలన్నీ వున[illegible] పెద్ద ఇల్లు, కారు, అన్నీవున్నాయి తనకిప్పు[illegible]

"ఏమిటి ఆలో [illegible] ? అసలు మా ఇల్లు [illegible] ఆశ్చర్యంగా అడిగిం[illegible]

"మంజుల చక్కగ [illegible] అన్నట్టు మంజులేదీ? [illegible] వచ్చాను నేనసలు" అంట[illegible] పరీక్ష[illegible] చూడసాగింది శారద.

"లోపలిగదిలో పడుకుంది. దానికి నాలుగు రోజులనుంచీ ఒకటే జ్వరం. ఈ రోజే కాస్త తగ్గింది. రా చూద్దువు గాని" అని శారదను లోపలిగదిలోకి తీసుకెళ్లింది సుశీల. "మంజూ, ఎవరొచ్చారో చూడు" అంటూ నిద్రపోతున్న మంజులను లేపింది. జ్వరంతో బాగా నీరసించి పోయిన మంజుల మెల్లిగా ఇటు తిరిగి "మీరా..." అంటూ పక్కమీద లేచి కూర్చుంది. ఆమె కళ్లు ఆశ్చర్యంతో మెరిశాయి. శారద తను తెచ్చిన ఆపిల్ పళ్లను మంజుల చేతికిచ్చి ఆమె తలా ఒళ్లూ ఓసారి ఆప్యాయంగా నిమిరి "ఎలా అయిపోయావు మంజులా!" అంది.

"నా కోసం మా యిల్లు వెతుక్కుంటూ వచ్చారా? మీరెంత మంచివారండీ ...!" అని మంజుల అంటుంటె "ఇహనుంచీ నన్ను 'పిన్నీ' అని పిలవాలి తెలిసిందా? నేనూ మీ అమ్మ చిన్నప్పుడు ఒకే క్లాసులో చదివేవాళ్లం." అంది శారద.

"నిజంగానా? బలే... బలే" సంతోషంతో చప్పట్లు కొట్టింది మంజుల.

ఆ తరువాత మళ్లీ ఇవతలి గదిలోకొచ్చి కూర్చుని ఎన్నెన్నో కబుర్లు చెప్పుకున్నారు స్నేహితురాళ్లిద్దరూ. తండ్రిని ఎదిరించి తనొక మామూలు గుమాస్తాని ప్రేమించి పెళ్లిచేసుకున్నాననీ, అతను ధనానికి పేద వాడయినా గుణానికి పేదవాడుకాడనీ తన నెంతో ప్రేమగా చూసుకుంటూ, వున్నంతలో సుఖపెట్టేవాడనీ చెప్పింది సుశీల. అయిదు గురు పిల్లలుపుట్టాక తన భర్త హఠాత్తుగా చనిపోవడంతో సంసారభారం పూర్తిగా తన మీదే పడిందనీ, మళ్లీ తండ్రి దగ్గరికి వెళ్ల డానికి తన మనసు అంగీకరించలేదనీ, తన కొడుకు చేతికందివచ్చేదాకా తనకీ తిప్పలు తప్పవనీ — ఇంకా ఏమేమో చెప్పింది.

ఆమెలో అంత ఓర్పూ, సహనం ఎలా వచ్చాయా అని ఆశ్చర్యపోతూ తన కథను కూడా ఆమెకు చెప్పింది శారద. సాయం కాలంవరకూ అలా కబుర్లలో గడిపాక ఇంటికి వెళ్లాలంటూ లేచింది శారద.

"ఇవ్వాళ ని[illegible]తో సంతోషంగా వుంది శారదా.. [illegible]ంజులకు జ్వరం రావడం [illegible]" అంటు[illegible] ఆమెన [illegible]డా రావాలి." అని [illegible] శారద. సుశీల ఇంట్లో డబ్బుకు [illegible] ఆప్యాయతకూ, అనురాగాలకూ లోటులేదు అనుకుంది దోవలో నడుస్తూ.

ఆ తరువాత రెండిళ్లమధ్య రాకపోకలు ఎక్కువయ్యాయి. మంజుల ఇప్పుడు శారదను 'పిన్నీ' అని పిలవడం మొదలెట్టింది. శారద కూడా మంజులను ఇదివరకన్నా ఎక్కువ ప్రేమతో చూస్తూ, మధ్య మధ్యలో ఒక్కో రోజు ఆమెను తన ఇంట్లోనే ఉంచేసు కుంటోంది. పిల్లలకోసం తహతహలాడిపోయే శారద మనసుకు సంతృప్తి కలిగించాలని సుశీల ఈ విషయంలో ఏమాత్రం అభ్యంతరం చెప్పలేదు.

మంజులతో మాట్లాడుతున్నప్పుడూ, ఆమెకు నీళ్లుపోసి అన్నం పెట్టి అన్నీ చేస్తు న్నప్పుడూ శారద ఏదో మానసికానందాన్ని పొందుతూండేది. ఆ ఆనందం శాశ్వతంగా తనదయిపోతే ఎంత బాగుంటుంది అన్న ఆలోచన ఈమధ్య ఆమెను ఎక్కువగా బాధిస్తోంది.

ఎన్నోరోజులు తనలో తనే తర్జన భర్జనలు చేసుకున్న శారద చివరికి ఒక నిర్ణయాని కొచ్చింది. 'ఏమైనాసరే, తన మనసులోని మాటను సుశీలతో చెప్పేయాలి. సుశీల తన స్నేహితురాలు. పైగా ఇప్పుడు తను ఎన్నో విధాలుగా వాళ్ల కుటుంబాన్ని ఆదుకుంటోంది కూడా. అడిగితే తనమాట కాదనదు. ఇప్పుడు వాళ్లున్న పరిస్థితుల్లో ఒక్కరు తగ్గినా ఆమెకెంతో భారం తగ్గుతుంది.' అనుకుని ఓరోజు అదేపనిగా సుశీల ఇంటికి బయలు దేరింది శారద.

మామూలు కబుర్లన్నీ అయ్యాక తన మనసులోని మాటను మెల్లిగా బయట

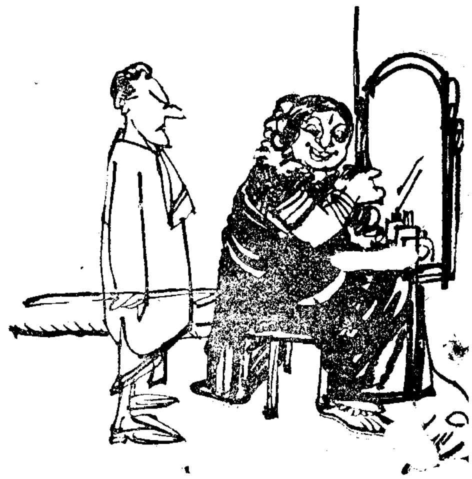

ఇక నిముస్తాబు చాలించు నే సినిమా చూసొచ్చా—

పెట్టింది. "మంజుల నా ప్రాణం అయి పోయింది సుశీలా దాన్ని వదలి నేనుండలేను. పిల్లలులేక కళావిహీనంగావున్న మా ఇంట్లో నువ్వు దీపం వెలిగించాలి. నాకు డబ్బున్న దన్న అహంకారంతో గానీ, నీకు లేదన్నకారణం చేత గాని నిన్నీ కోరిక కోరడంలేదు. స్నేహితు రాలిగా నా బాధను అర్థంచేసుకుని దాన్ని నాకు ప్రసాదించాలని వేడుకుంటున్నాను." అంది.

మొదట్లో ఆమె వేళాకోళాని కంటున్న దని భావించిన సుశీల శారద కళ్లనీళ్లతో అర్థించడం చూసి ఆమె నిజంగానే తన నా మాట అడుగుతున్నదని గ్రహించుకున్న తరువాత చకితురాలయి పోయింది. ఆమె

అభిమానం దెబ్బతిన్నట్టయి శారదమీద ఎక్కడలేని కోపంకూడా వచ్చింది.

"తనదగ్గరున్న ఏ విలువైన వస్తువునైనా మనిషి ఇవ్వగలడేమోగాని కన్నబిడ్డను మాత్రం ఇవ్వలేడు తెలుసా ?" అంది ఆవేశంగా.

"ఏం... ఇస్తే ఏం? నేను నీ కూతురును బాగా చూసుకోలేననా ? నీకంటె బాగా, సుఖంగా, ఆమెకేలోటూ రాకుండా చూసుకో గలను. ఆమె కోరినవి కొనిపెట్టి, అడిగినవి అమర్చి, అన్నీ ఆమె ఇష్టప్రకారమే జరిపించే స్తోమత నాకుంది. ఆమెను నా కంటిపాపలా కాపాడుకుంటాను..." అని ఇంకా ఏమేమో చెప్పుకుంటూ పోయింది శారద.

సుశీల తనలో ఉప్పొంగుతున్న ఆగ్రహావేశాలను అదుపులోకి తెచ్చుకుంటూ, "నేను నీలాగా పిల్లలకు అన్ని సౌకర్యాలూ అమర్చ లేనేమోగాని కనీసం వాళ్లకుతిండికూడా పెట్టలేక మరొకరికి ఇచ్చేసేంత దైన్యస్థితికి ఇంకా దిగజారలేదు" అంది.

శారద తన మాటల్లో దొర్లిన పొరపాటును గ్రహించి నొచ్చుకుని "ఛ! నేనావిధంగా అనలేదు సుశీలా... నీ లేమిని ఎత్తిపొడవడం గాని, నిన్ను అవమానించడంగాని నా ఉద్దేశం కాదు. దేవుడు నీకు వెలలేని రత్నాల్లాంటి బిడ్డల్ని ప్రసాదించాడు. నాకన్న నువ్వెంతో భాగ్యవంతురాలివి. అందుకనే ఈరోజు నీ గుమ్మంలోకి భిక్షకు వచ్చాను నేను ... ..." అంటూ కంటతడి పెట్టుకుంది.

ఆమె కన్నీరుచూసి సుశీల కోపం కరిగి పోయింది. "క్షమించు శారదా నీమనసు కష్టపెట్టినట్టున్నాను. నువ్వు మా మంజులను ఎంతగానో ప్రేమిస్తున్నావు... మా కుటుంబానికి ఎన్నో విధాలుగా సహాయ పడుతున్నావు. నేను తొందరపడి ఆవేశంలో ఏదేదో అనేసినందుకు నాకే బాధగావుంది ... ఇకనుంచీ రోజూ మీఇంటికి పంపిస్తాను. ఎంతసేపు కావాలంటే అంతసేపు దాన్ని మీఇంట్లో వుంచుకో ... కాని ... కాని ... పూర్తిగా బంధాలన్నీ తెంచుకుని దాన్ని నీకే ఇచ్చేయమంటె మాత్రం అది సాధ్యమయ్యే పనికాదు"అంది చివరికి.

శారదకు తీరని ఆశాభంగం కలిగింది. అయినా దాన్ని పైకి కనిపించనీయకుండాసుశీల దగ్గర సెలవు తీసుకుని ఇంటికి వచ్చేసింది. భర్తతో ఈ విషయాలేవీ చెప్పకూడదని మౌనంగానే వుండిపోయిందిగాని కృష్ణమూర్తి

కన్న ప్రేమ – కొన్న ప్రేమ

మాత్రం ఆమెలోనిమార్పును ఇట్టేకనిపెట్టేసి భార్యని తరచి తరచి అడిగాడు. ఇక చెప్పక తప్పదని తెలిసి, తను సుశీలను అడిగినసంగతీ. దానికి ఆమె జవాబూ అన్నీ చెప్పేసిందిశారద. అలా అడిగినందుకు భర్త తనను కోప్పడతాడేమో అనుకుంది శారద. కాని కృష్ణమూర్తి భార్యను దగ్గరికి తీసుకుని ఆమె వీపు నిమురుతూ "పిచ్చి శారూ... ఏవేవో కలలు కంటావు. ఆ కలలు నిజం అవుతాయని భ్రమ పడతావు. ఎప్పుడైతె ఆ కలలు నిజం కావో అప్పుడు నిరాశతో కుంగిపోతావు. ఎంతైనా

> **నా పేరు నిత్యానందం**
>
> — భాగవతుల ఉదయశంకర్.
>
> నా పేరు నిరుద్యోగి నిత్యానందం
> మరి నా దరికి రాదు ఆనందం
> మాది చాల పెద్ద కుటుంబం
> మరి అందరికి నేనే ఆధారం
> ఉద్యోగాలవేటలో తరిగింది నాఅరికాలి మందం
> అయినా మానలేదు ఉద్యోగ ప్రయత్నం
> ఆ రోజు శీతాకాలపు శనివారం
> ఉదయాన్నె బయలుదేరాను ఉద్యోగం కోసం
> అయ్యింది మిట్ట మధ్యాహ్నం
> నాకు దొరకలేదు ... ఉద్యోగం
> నాకు వేసింది చామ ...ం
> దూ... కనపడింది
> నన్ను చూడగానే
> నామీద నాకే
> నేనెప్పుడవుతాను
> మరి ఎప్పుడు ...తుంది నా జీవితం.

నువ్వు కోరిన కోరిక మరీ అసాధ్యమయినది. ఎవరు మాత్రం చూస్తూ చూస్తూ తమ బిడ్డను మరొకరికిస్తారు నువ్వేచెప్పు ..." అంటూ ఆమెను ఊరడించాడు.

భర్త మాటలతో శారద మనసుకు కాస్త ఊరట కలిగింది.

మంజుల ఎప్పటిలా రోజూ శారద ఇంటికి వస్తూనే వుంది. శారద ఆమెకు అవీ ఇవీ పెట్టి ముద్దు చేస్తూనే వుంది. అయితె ఆమె మనసులో నిజమైన ప్రేమ పొంగి రావడం లేదిప్పుడు. ఒక వేళ వచ్చినా దాన్ని ఆమె అదుపులో పెట్టేస్తుంది. అతిగా మమతలు పెంచుకోవడం మంచిది కాదన్న అభిప్రాయం ఏర్పడిపోయింది ఆమెలో.

రోజులు వాటంతటవి దొర్లిపోతున్నాయి. ఒకరోజు ఉన్నట్టుండి సుశీల శారద ఇంటికి వచ్చింది. ఆమె చాలా అరుదుగా వస్తూంటుంది వాళ్లింటికి. లోపలికొచ్చి కూర్చోగానే శారద చేతులు రెండూ పట్టు కుంది సుశీల. "కన్నానన్న పిచ్చి ప్రేమతో ఆ రోజు మంజులను నీకివ్వనన్నాను. ఈ రోజు మనస్ఫూర్తిగా దాన్ని నీకు ఇచ్చేయడానికి సిద్ధపడి వచ్చాను ... శారదా నువ్వారోజు అన్నమాట ఎంతో విలువైనది. నేనే దాన్ని సరిగ్గా అర్థంచేసుకోలేక నీకు డబ్బు గర్వం వుందని అపోహ పడ్డాను. నేను నా పిల్లలకు ప్రేమతప్ప మరింకేమీ ఇవ్వలేను. ఆ ప్రేమతో వాళ్ల పొట్టలు నిండవు. నిదానంగా ఆలోచిస్తే నేను చేసింది చాలా పొరపాటని నాకే తెలిసింది. మంజును నీకిస్తే అదయినా సుఖపడుతుం... కనీసం ఒక పిల్లయినా కష్టాల బా... విముక్తురాలయిందికదా అని సంతో... దానికి బదులు ఆ సుఖాన్ని దానికి లేకుండా చెయ్యడానికి నాకేం హక్కుంది చెప్పు. ఇప్పుడు సరోజ పెళ్లే పెద్ద సమస్య అయి కూర్చుంది నాకు. అప్పోసొప్పో చేసి దానికి పెళ్లిచేసే తాహతుకూడా నాకులేదు. అప్పుచేస్తె తీర్చే దెవరు ... బు యింకా చిన్నవాడు. వాడు ఎదిగి ...) ... స్తాడంటె అప్పటి...

వా... ఇవన్నీ ఆలోచించి

నే... నేను ఆవేళ అన్న

...కోక మంజులను

నువ్వెలా పెంచినా,

...ేసినా ... ...ంతరం లేదు ..."

...ఆ చెప్పింది. అప్పటికే ఆమె కళ్లవెంట నీళ్లు కారుతున్నాయి, గొంతు దుఃఖంతో జీరపోయింది.

శారద కూడా కళ్లు తుడుచుకుని "వద్దు సుశీలా...నువ్వు దుఃఖా వేగంలో ఇప్పుడిలా అంటున్నావు. ఆ తరువాత పశ్చాత్తాప పడతావేమో..." అంది.

సుశీల గొంతు సవరించుకొని దృఢ స్వరంతో అంది. "లేదు శారదా...నిజంగానే చెబుతున్నాను. పశ్చాత్తాప పడవలసిన అవసరం నాకు రానే రాదు. నా మంజును నువ్వు కంటికి రెప్పలా చూసుకుంటావన్న నమ్మకం నాకుంది. ఇక నే వెళ్తా ఇంట్లో చాలా పనుంది." అని చెప్పి గబగబా లేచి వెళ్లి పోయింది.

శారద మనసు ఆ రోజంతా ఆనంద తరంగాలపై తేలిపోయింది. భర్త ఆఫీసు నుంచి రాగానే అతనికీ సంగతి ఎంతో ఉత్సా

హంతో చెప్పింది. అతను మాత్రం ఆమె అంతగా సంతోషించలేదు. పైగా "ఏమో శారూ...తన వారందరి నుంచీ బలవంతంగా దూరంచేసి మనం పెంచుకుంటె ఆఅమ్మాయి నిజమైన సుఖసంతోషాలతో వుంటుందని నాకు నమ్మకంలేదు." అన్నాడు సాలోచనగా.

శారద "వుండగలదని నాకు నమ్మకం వుంది. తల్లిని మరిపించి నేనే తల్లి అనిపించేలా చేస్తాను." అంది గంభీరంగా.

"సరే నీ ఇష్టం." అని వూరుకున్నాడు కృష్ణమూర్తి.

మర్నాడే వెళ్లి ఇహనుంచీ మంజులను పూర్తిగా తానే ఉంచేసు కుంటానని చెప్పి ఇంటికి తీసుకొచ్చింది శారద. కాని మనసంతా తమ ఇంటిమీదే వుండేది ...షా. మా టి మా టి కీ మా ఇల్లు, ...గా అమ్మ, మా అక్కయ్య మా అన్నయ్య అంటూ తనవాళ్ల గురించే చెబుతూండేది. మూడురోజులకోసారి 'మా ఇంటికి వెళతా, మా అమ్మ దగ్గరికి వెళతా' అంటూ మారాం చేసేది. శా...కిది ...ఏ మనిపించింది. ఎంత ముద్దు... ఆమె మనసు అటే... చూసి లోలోపల నా... అని పిలు మంజూ... చెప్పినా వినక 'ఇది మీ... తవుతుంది? నువ్వు పిని... ...ంటా... అమ్మవుకావు.' అంటూ ...ండికెళ్తేది. శారద కొక్కోసారి కోపం వచ్చినా తమాయించుకుని ఓర్పుతో వుండడం చాలా అవసరమని తనను తనే హెచ్చరించుకునేది. ఒకసారి మంజులను బజారుకు తీసుకెళ్లి రకరకాల బట్టలూ, బొమ్మలూ, మిఠాయిలూ కొని పెట్టింది. అవన్నీ చూసి మురిసిపోయి మంజుల తన ఇంటినీ, తన వాళ్లనూ మరచి పోతుందేమో అని ఆమె ఊహ! కాని ఏ ఒక్కటీ ముట్టుకోకపోవడం చూసి ఆశ్చర్యంతో "ఇవన్నీ నీకే మంజూ, తీసుకో" అంది. మంజుల విచారంగా "మా చెల్లికి ఒక్క గౌను కూడా లేదు. మా అక్కయ్యలెవరికీ మంచి బట్టలు లేవు. మరి నేను మాత్రం ఇంత మంచిబట్టలు ఎలా కట్టుకోను?" అనేసింది. ఆ లేతమనసులో తనవారిపట్ల వున్న ప్రేమను చూసి శారదకు ఆశ్చర్యమేసింది: తన వాళ్లందరూ దగ్గర్లోనే వుండగా ఆమె మనసును తన వైపుకు తిప్పుకోవడం కష్టమని ఆలోచించి, భర్తను అక్కడినుంచి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయించుకోమని పోరు పెట్టసాగింది. ఆమె పోరు పడలేక అతను దూరంగా వున్న మరొక ఊరికి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయించుకున్నాడు. సుశీలకు ఈ విషయం తెలిసినప్పుడు ఆమె అభ్యంతరమేమీ చెప్పలేదు.

ప్రయాణం రోజు దగ్గర పడుతున్నకొద్దీ సుశీల–శారదలిద్దరికీ గుండెల్లో ఆరాటంగానే వుంది. మంజులను చివరిసారిగా కొన్నాళ్ళుంచుకుంటానని చెప్పి తీసుకెళ్లింది సుశీల. మంజులకు తానిహ ఎక్కువరోజులు అక్కడ వుండబోదనీ, శారద పిన్నితో ఎక్కడికో దూరంగా వెళ్లిపోవాలనీ తెలిసినా ఎప్పుడూ పరాయి ఊళ్లకు వెళ్లి వుండక పోవడం చేత రైలుప్రయాణమంటే సరదాపడుతూ అసలు విషయాన్ని గురించి ఆలోచించలేదు.

శారద రోజూవెళ్లి మంజులను చూసి వస్తోంది. ఆ రోజుకూడా అలాగేవెళ్లి కాసేపు సుశీల ఇంట్లో కూర్చుని ఇంటికి బయలు దేరింది శారద. ఆమెను వీధి చివరిదాకా దిగపెట్టడం సుశీలకూ, మంజులకూ అలవాటయి పోయింది.

స్నేహితురాళ్లిద్దరూ ఏవో కబుర్లు చెప్పుకుంటూ ముందు నడుస్తున్నారు. మంజుల కాస్త వెనకగా న... ...వాళ్లు వీధి చివరి కొచ్చేసరికి ఒక కా... ...స్రున మలుపు తిరిగి ...శీల, శారదలిద్దరూ చటుక్కు... పక్క... ...వెనక్కి తిరిగి ...చూశారు... ...ద్ధ మధ్యన కారు కెదురుగా వస్తోంది. ... ఉన్నచోటినుంచే "పక్కకు తప్పుకో మంజూ" అంటూ గట్టిగా కేకపెట్టింది. సుశీలమాత్రం ఒక్క అంగలో దూకి వెళ్లి మంజులను ఇవతలికి లాగేసింది. కూతురునయితే రక్షించగలిగింది గాని తాను మాత్రం కారు క్రింద పడిపోయింది సుశీల. ఇదంతాఒక్కక్షణంలో జరిగిపోయింది. అయితే సడన్ బ్రేకుతో కారు ఆగిపోవడం వల్ల సుశీలకు అట్టే దెబ్బలేమీ తగల్లేదు. వీధిలోని జనమంతా పరుగెత్తుకొచ్చి సుశీలను పైకి లేపారు. కారు డ్రైవరు దిగి కంగారుగా చూశాడు సుశీలను. జనమంతా ఇప్పుడు సుశీలను వదిలేసి డ్రైవర్‌చుట్టూ మూగారు. ఈ హఠాత్సంఘటన చూసి దిగ్భ్రాంతురాలయి నిలబడిపోయిన శారద అప్పటికి తేరుకుని సుశీలదగ్గరికి చేరుకుంది. తనకు ఎక్కువ దెబ్బలేమీ తగల్లేదనీ డ్రైవరును వదిలేయమనీ సుశీల చెప్పిన తరువాత అతన్ని వదిలారు. అతను కృతజ్ఞతగా సుశీలకు నమస్కారం చేసి కారు తీసుకుని వెళ్లిపోయాడు. భుజంమీది నుంచి కొద్దిగా రక్తం కారుతూండడంతో ఆమెను దగ్గరేవున్న డాక్టరుదగ్గరికి బలవంతంగా తీసుకెళ్లి కట్టు కట్టించింది శారద. సుశీల మొహంలోకి చూడాలంటేనే సిగ్గుగా వుంది ఆమెకిప్పుడు. ఆమెను ఇంట్లో వదిలేసి ఇహ అక్కడుండలేక గబగబా తన ఇంటికి వచ్చేసింది.

ఇంటికి రాగానే రకరకాల ఆలోచనలు ఆమెను చుట్టుముట్టాయి. 'తను ఎంత పొరపాటుచేసింది నిజంగా? మంజులను కన్న తల్లికంటె ఎక్కువగా చూసుకుంటూ... ఎన్నో ...ల్యాలు పలికింది. పసిపిల్లలకు ...వలసినది నిజమైన ఆప్యాయతా, అనురాగాలేకాని డబ్బుతో కొనిపెట్టిన వస్తువులు కావని తను గ్రహించలేక పోయింది. కన్న కడుపుతీపి ఎరుగని తను కన్నతల్లికి సాటి రాదని ఎన్నడూ ఆలోచించ లేకపోయింది. కడుపుతీపి అంటె ఏమిటో తనకిప్పుడే అవగాహన అయింది. తాను మంజులకు ఎన్నటికీ తల్లికాలేదు. కన్నప్రేమకు కొన్నప్రేమ సాటి రాగలదా?